

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΟΙ ΣΤΕΝΙΕΣ, τό χωριό μας, παρουσιάζει τό πλέον παράδοξο φαινόμενο μέσα στόν Έλλαδικό χώρο, τών τριών διαδοχικών κοινωνικοοικονομικών μεταλλάξεων κατά τήν διάρκεια ενός αιώνα καί κάτι.

Φυσικά, όταν αναφερόμεθα στίς παραπάνω μεταλλάξεις, λαμβάνομε ως άφετηρία τίς άρχές του 19ου αιώνα καί μάάλιστα μετά τήν επανάσταση του 1821. Ή προτίμηση στήν χρονική αὐτή όριοθέτηση έγινε, διότι, μέ τήν άπελευθέρωση τής Ελλάδος από τόν Τουρκικό ζυγό, οί Στενιές άπετέλεσαν αὐτούσια συγκροτημένη κοινωνική όντότητα, μέσα στήν ελεύθερη πλέον καί όριοθετημένη Έλληνική επικράτεια. Άλλωστε, κατά τήν διάρκεια τής μακρᾶς περιόδου τής Φραγκοκρατίας (1207-1566) καί στήν συνέχεια τής Τουρκοκρατίας (1566-1821), έγινοντο τόσες καί τέτοιες μετακινήσεις πληθυσμῶν καί έποικισμοί φυλών στήν κεντρική καί νότια Βαλκανική, πού μᾶς τοποθετοῦν εκτός τής αὐστηρῆς έτυμολογικῆς έννοιας του όρου μετανάστευση.

Άπό τίς τρεῖς, λοιπόν, αὐτές κοινωνικοοικονομικές μεταλλάξεις, οί δύο πρῶτες εἶχαν ως αίτία τήν επιτακτική καί πιεστική ανάγκη επιβίωσης· ή δέ τρίτη καί τελευταία, ή όποία σημειωτέον συνετελέσθη από τό 1950 καί μετά, όφείλετο στήν άλματώδη ανάπτυξη τής ναυτιλίας, πού εἶχε ως συνέπεια τήν μεγάλη οικονομική ανάπτυξη, αν όχι καί τόν πλοῦτο τών Στενιωτῶν.

Έτσι για τούς παραπάνω λόγους τά γεγονότα στήν έξιστόρηση, κοινωνική άνάλυση καί διαχρονική παρουσίαση τών όποιων θά προβοῦμε, δέν αποτελοῦν νουβέλα οὔτε πληρωμένες μυθιστορηματικές καταχωρήσεις επαγγελματιῶν ιστορικῶν, αλλά έν

δυνάμει έναργείς παραστάσεις από τήν ζῶσα καί γραπτή –ὄπου διεσώθη– λαϊκή παράδοση τοῦ χωριοῦ μας.

Ἐπομένως οἱ ἱστορικές μας ἀναφορές δέν ἐμπεριέχουν τίποτα τό κίβδηλο, τίποτα τό ὠραιοποιημένο, τό ψευδές καί τό ἰδεολογικά δογματικό, ἀλλ' ἀντιθέτως φιλοδοξοῦν νά παρουσιάσουν τήν ἐκπληκτική οἰκονομική καί κοινωνική πρόοδο τῶν Στενιωῶν, μέσα ἀπό τίς πιό σκληρές καί ἀνελέητες παραγωγικές διαδικασίες τοῦ τότε γνωστοῦ καί ἐν πολλοῖς ἀγνώστου ἀκόμη κόσμου. Μιά ἀπό αὐτές –ἴσως ἡ πιό σκληρή– ἦτο ἡ ἀθρόα καί μαζική μετανάστευση τῶν Στενιωτῶν κατά τόν 19ο αἰώνα, στήν ὁποία κυρίως θά ἀναφερθοῦμε λεπτομερῶς ἀμέσως παρακάτω· ἐνῶ στίς ἄλλες δύο περιπτώσεις, οἱ ὁποῖες συνετελέσθησαν σχεδόν στίς μέρες μας καί εἶναι σχεδόν σέ ὅλους γνωστές, θά γίνῃ ἀπλῶς μιᾶ σύντομη μνεία καί ἀναφορά.

Τελειώνοντας αὐτή τή μικρή εἰσαγωγή, θά ἤθελα νά ὑπερτονίσω, μέ ἰδιαίτερη ἔμφαση, ὅτι δέν εἶμεθα ἐπαγγελματίες «ἀστοί» ἢ «Μαρξιστές» ἱστορικοί ἀναλυτές οὔτε κολλᾶμε σέ κατασκευασμένες ἢ ἰδεατές λεπτομέρειες καί ἐπιστημονικοφανεῖς σχολαστικισμούς, ἀλλά θά προβοῦμε στήν πιστή διαχρονική παρουσίαση τῆς ἴδιας τῆς ζωῆς, τῶν γεγονότων καί τῆς ἐν γένει συμπεριφορᾶς τῶν συγχωριανῶν μας, ὅπως ἔγιναν καί ὅπως μᾶς τά παρέδωσαν οἱ ἴδιοι οἱ πρόγονοί μας.

